

Klinkende munt slaan uit natuur vergt gerichte aanpak

Dat blijkt uit de case Weerribben-Wieden. Met hun natuurterreinen hebben natuurorganisaties potentieel een groot kapitaal in eigendom. Via talloze ecosysteemdiensten kan de samenleving de vruchten plukken van dit natuurlijk kapitaal, denk aan waterzuivering, koolstofopslag, beleving en biomassa. Ondanks hun waardevolle karakter zijn de meeste van die diensten gratis, zonder dat

daar inkomsten tegenover staan. Zo hoeven we niet te betalen voor de waterzuiverende functie van natuurgebieden, maar we plukken er wel de vruchten van als we het water uit de kraan drinken. Dat betekent dat financiering van natuurbehoud, teneinde de levering van ecosysteemdiensten in het gebied in stand te houden, op een andere manier tot stand moet komen. Voorheen was dit de taak van de overheid, maar tijden zijn veranderd. Er wordt door natuurbeschermers inmiddels volop gezocht naar andere 'groene verdienmodellen' waarmee natuurbehoud gefinancierd kan worden. Onderzoek in de Weerribben-Wieden maakt duidelijk dat een gerichte aanpak met de betrokken stakeholders –vragers en aanbieders van ecosysteemdiensten– nodig is om klinkende munt te slaan uit natuurgebieden.

Gerichte aanpak

Volgens Wageningse onderzoekers bestaat die gerichte aanpak allereerst uit het inventariseren van behoeftes en wensen van de betrokken stakeholders voordat er überhaupt een gezamenlijk proces kan starten. Vervolgens kan met elkaar gezocht worden naar een gedeelde sense of urgency om verantwoordelijkheid voor het gebied te nemen. De gedeelde sense of urgency moet leiden tot voldoende vertrouwen bij de betrokken actoren voor het creëren van een gemeenschappelijk perspectief, de stip op de

horizon. In het geval van de Weerribben-Wieden zou ongewijzigd beleid onder meer betekenen dat er minder geld beschikbaar komt voor onderhoud van recreatieve elementen in het gebied (denk aan fiets- en wandelpaden) en voor behoud van het cultuurhistorische karakter. Eén en ander zal dan op den duur gepaard gaan met dalende opbrengsten voor de recreatieondernemers die juist van deze gebiedskarakteristieken afhankelijk zijn. Kortom, een afnemende kwaliteit van het gebied heeft direct impact op de belangrijkste economische pijler, namelijk recreatie en toerisme.

Hoe verder?

In de praktijk zal dit betekenen dat er met de betrokken stakeholders om tafel gegaan moet worden. Dit om de gedeelde sense of urgency met elkaar te benoemen en van daar uit die gezamenlijke stip op de horizon te zetten: het gebied in standhouden met bijbehorende kwaliteiten en tegelijkertijd verdienmogelijkheden (klinkende munt) voor de betrokken stakeholders. Hiervoor zal gewerkt moeten worden aan onderling vertrouwen en wegwerken van weerstanden en vooringenomen standpunten. De bal ligt nu bij de verschillende betrokken partijen om dit met elkaar verder op te pakken. Het is ook aan hen om te bepalen of hier behoefte is aan een externe partij om het veranderproces verder op gang te brengen.

Wilt u meer informatie? Neem dan contact op met de WUR-projectleider [Martijn van der Heide](#) of [lees het artikel](#) in Tijdschrift Milieu.